

Transformácia sexuality a „porn culture“ v kontexte hyperkonzumnej kultúry (na príklade sociálnej siete OnlyFans)

Erika Moravčíková

Abstrakt

Ťažiskom štúdie je spoločenskovedná reflexia fenoménu pornografie s primárnym zreteľom na jej väzby k spôsobom života v súčasnej spoločnosti pod vplyvom hyperkonzumentstva, sexuálnej revolúcie, komodifikácie a individualizácie sexuality a sexuálnych vzťahov v neskorej modernite. Ďalej sa v štúdií konceptualizuje vpád digitálnych médií a internetu, ktoré akcelerovali jednak expanziu pornografie, rovnako tak jej laicizáciu a deprofesionalizáciu. V neposlednom rade sa text zaoberá premenami sexuality a noriem určených k jej regulácii, a to z perspektívy analýzy sociálnej siete s erotickým a pornografickým obsahom OnlyFans ako príklad pars pro toto. Jej obrovská popularita svedčí o relativizácii hodnôt, noriem a tabu, detabuizácii intimity a upevnení kultu rozkoše.

Kľúčové slová

Hyperkonzumná kultúra, sexualita, pornografický priemysel, detabuizácia intimity, sociálne siete, OnlyFans.

Úvod

Jednu z najdôležitejších úloh v živote jednotlivca i celej spoločnosti zohráva v súčasnom období konzum. Uspokojuje naše potreby, spoluvytvára našu identitu a formuje celú našu kultúru. Životný štýl, ktorým žije väčšina z nás, dostal označenie konzumizmus a naša kultúra prívlastok konzumná. So svojou vlastnou periodizáciou konzumnej spoločnosti prišiel aj francúzsky filozof a sociológ Gilles Lipovetsky. Rozlišuje pritom tri vývojové etapy konzumnej spoločnosti, ktoré nazýva tromi epochami konzumného kapitalizmu. Prvá etapa sa podľa Lipovetskeho začína 19. storočím a končí druhou svetovou vojnou. V tomto časovom rozmedzí sa formovali a etablovali základné prvky kapitalizmu. Druhá etapa konzumnej spoločnosti sa odohráva v troch desaťročiach po druhej svetovej vojne, to znamená v období vrcholiaceho fordizmu. Napokon tretia etapa konzumnej spoločnosti, pre ktorú zavádza nový pojem hyperkonzumizmus, nastupuje v 80. rokoch a trvá dodnes.¹ Zásadný rozdiel medzi obdobím hyperkonzumizmu a predošlými etapami spočíva v tom, že statusová motivácia pri kúpe konzumných produktov už nezohráva takú signifikantnú úlohu, ako tomu bolo v predošlej etape.

¹ LIPOVETSKY, G.: *Paradoxní štěstí: Esej o hyperkonzumní společnosti*. Praha : Prostor, 2006, s. 30-42.

Pre fordizmus je charakteristická predovšetkým ostentatívna forma spotreby², čiže spotreba motivovaná snahou o získanie spoločenského postavenia. Značná časť nižších spoločenských vrstiev, ktorá sa v zlatých dekádach ekonomického boomu po 2. svetovej vojne úspešne etablovala v strednej triede, potvrdzuje svoj novozískaný spoločenský status stupňujúcim sa konzumom.³ Naproti tomu konzum v etape hyperkonzumizmu je primárne determinovaný faktormi ako vek, osobné záľuby, kultúrna či personálna identita aktérov. Francúzsky mysliteľ hovorí v tejto súvislosti o tzv. „emocionálnom konzumenstve“, ktoré u konzumenta vyvoláva afektívne, imaginatívne a zmyslové zážitky: „Tretia vývojová fáza sa vyznačuje novým emocionálnym zväzkom medzi jednotlivcami a obstarávaným tovarom: nastoľuje sa primát zážitku a spoločenský aj individuálny význam konzumentskej sféry sa mení spôsobom, ktorý ide ruka v ruku s dnešným vyhocovaním individualizmu.“⁴ Tento zväzok je budovaný predovšetkým „marketingom zmyslov a zážitkov“ a reklamou, ktorá kladie väčší dôraz na spektakulárnosť, emocionalitu a metaforickosť ako na produkt samotný. Náš krátky exkurz do histórie konzumnej kultúry nebol samoúčelný. Sledovaním jej vývoja sme spolu s Lipovetským dospeli k záveru, že „sme svedkami nástupu hyperkonzumnej kultúry, opierajúcej sa o postfordistickú ekonomiku, ktorej os tvorí neustále zväčšovanie výberu a ponuky, hypersegmentácia trhov, zrýchlenie nástupu nových výrobkov, vzostup rozmanitosti a nezadržateľný rast marketingu.“⁵

Metodológia

V nadväznosti na vyššie uvedenú koncepciu G. Lipovetskeho, ktorý tretiu etapu konzumného kapitalizmu nazýva hyperkonzumizmus, budeme aj my v celej našej štúdii pracovať s označením hyperkonzumná spoločnosť/hyperkonzumná kultúra. Príchod sociálnych médií a ich platforiem procesy konzumácie všetkého ešte viac akceleroval. Hyperkonzumná kultúra prirodzene, sofistikovane a priam nepozorovane prenikla do všetkých oblastí života. Je natoľko všadeprítomná a všetkoprestupujúca, až sa stáva neviditeľnou. Súdobý homo hyperconumericus v ničom nezaostáva za „klasikom“ z vyššie spomínanej éry ostentatívnej spotreby. Tá sa dnes pretavila do okázalého životného štýlu prezentujúceho sa predovšetkým na sociálnych sieťach v doposiaľ v nevidaných rozmeroch. Cieľom našej teoretickej štúdie bude jednak priblížiť čitateľovi analyticko-deskriptívnu metódou súradnice hyperkonzumnej spoločnosti, ako aj rituály konzumu, ich konkrétne prejavy, podoby a funkcie v prostredí platforiem sociálnych médií. Ako príklad pars pro toto uvedených princípov rituálov konzumu uvádzame sociálnu sieť OnlyFans. Symbolizuje nezriadenú túžbu po materiálnych veciach, luxusnom životnom štýle a finančnom zabezpečení. Táto platforma prinášajúca sexuálne explicitný obsah (s výstižným prívlastkom personalizovaná pornografia) je na jednej strane

² Koncept ostentatívnej (alebo tiež demonštratívnej) spotreby uviedol do spoločenských vied americký ekonóm a sociológ nórskeho pôvodu Thorstein Veblen. Porovnaj: BAGWELL, L. S., BERNHEIM, B. G.: Veblen Effects in a Theory of Conspicuous Consumption. In *The American Economic Review*, 1996, Roč. 86, č. 3. [online]. [2021-11-15]. Dostupné na:

<<https://msuweb.montclair.edu/~lebelp/BagwellVeblenEffAER1996.pdf>>

³ LIPOVETSKÝ, G.: *Paradoxní štěstí: Esej o hyperkonzumní společnosti*. Praha : Prostor, 2006, s. 30-42.

⁴ Ibid., s. 51-52.

⁵ LIPOVETSKÝ, G., JUVIN, H.: *Globalizovaný Západ. Polemika o planetární kultuře*. Prague : Prostor, 2012, s. 36.

dôkazom prechodu od existujúceho modelu „pozorovať a byť pozorovaný“ (na sociálnych sieťach) na modus „byť zaplatený a platiť“. Na druhej strane jeho obrovská popularita svedčí o relativizácii hodnôt, noriem a tabu, detabuizovaním či priam netabuizovateľnosťou intimity a upevnením kultu rozkoše.

Ťažiskom druhej časti textu bude analýza spoločenskovednej reflexie fenoménu pornografie s primárnym zreteľom na jej väzby k spôsobom života v súčasnej spoločnosti pod vplyvom hyperkonzumentstva, sexuálnej revolúcie, komodifikácie a individualizácie sexuality a sexuálnych vzťahov v neskorkej modernite. Ďalej v štúdiu konceptualizujeme vpád digitálnych médií a internetu, ktoré akcelerovali jednak expanziu pornografie, rovnako tak jej laicizáciu a deprofesionalizáciu a jej ešte väčšiu dostupnosť všetkým vekovým kategóriám. V neposlednom rade sa zaoberáme premenami sexuality a noriem určených k jej regulácii, a to z perspektívy širších socioekonomických súvislostí života v súčasnej hyperkonzumnej spoločnosti. Tieto trendy sú späté s paradigmaticky významnými kultúrnymi zmenami a socio-kultúrnou realitou súdobého človeka žijúceho v Baumanovej⁶ tekutej modernite. Tá sa v intenciách jeho myslenia vzťahuje na neskoromodernú spoločnosť, označovanú aj prívlastkom postmoderná. Tento termín však Z. Bauman odmieta. Podobný postoj zastáva aj český sociológ Miloslav Petrušek, keď píše: „Iste, nič také ako postmoderná spoločnosť nie je, sami postmodernisti sa tomuto slovnému spojeniu vyhýbajú a nanajvýš sa obmedzujú na konštatovanie, že je nutné rozlišovať medzi *postmodernizmom* ako súborom umeleckých praktík a *prevratom v estetickom vnímaní sveta a postmodernou*⁷ (či *postmodernitou*) ako novým, špecifickým stavom ducha, ako osobitú senzibilitu, ktorá prevracia a mení životné štýly, obyčaje a hodnotové systémy, a ktorá teda radikálne intervencuje do spoločenského života, najmä na jeho každodennej úrovni, a ktorá venuje mimoriadnu pozornosť tomu, akými praktikami sa ustanovuje (prípadne destabilizuje) „poriadok“, ktorý je postupne striedaný nepostrehnuteľným, ale pôsobivým chaosom.“⁸

Reflektujeme pritom dopady týchto zmien na digitálnych domorodcov tzv. generácie „Z“ a nastupujúcej generácie „Alfa“. Preferencie a hodnotová orientácia sledovanej generačnej kohorty azda v najvýraznejšej miere odzrkadľuje preferencie súdobej neskoromodernej kultúry – s príklonom k hedonizmu, konzumerizmu, individualizácii a narcizmu. Miloslav Petrušek, Christopher Lash aj Richard Sennet (kultoví teoretici teórie narcistného individua neskorkej doby a i teórie narcistickej spoločnosti) sa zhodujú v tom, že narcizmus je vlastne stav, keď jedinec pociťuje neplnohodnotnosť prežívania sveta a svojho života, čo sa prirodzene najviac a najdôraznejšie prejavuje v intímnych vzťahoch, v erotike a sexualite: „Narcis je chronicky znudený vo svojom nepokojnóm hľadaní rýchlej a momentálnej intimity – emocionálneho vzrušenia bez záväzku a donútenia, je teda promiskuitný a často pansexuálny.“⁹

⁶ BAUMAN, Z.: *Tekuté časy. Život ve věku nejistoty*. Praha : Academia, 2008.

⁷ Súčasný človek preto trpí frustráciami z pocitu straty vlastnej identity, čo býva pripisované postmoderne. Zygmunt Bauman síce tvrdí, že nie je úplne jednoznačné, či môžeme hovoriť o dnešnej spoločnosti ako o spoločnosti postmodernej. Určite však podľa neho môžeme hovoriť o postmodernej mentalite ľudí, ktorí v tejto spoločnosti žijú. Porov.: BAUMAN, Z.: *Tekuté časy. Život ve věku nejistoty*. Praha : Academia, 2008

⁸ PETRUSEK, M.: *Společnosti pozdní doby*. Praha : SLON, 2007, s. 289-290.

⁹ *Ibid.*, s. 208.

Problematiku expanzie pornografie v kontexte hyperkonzumnej kultúry uchopujeme nielen primárne z axiologického hľadiska (objavovaním ich hodnôt a vplyvov), ale aj z viacvrstvových „levelov“ (segmentov). Využívame prístupy psychologicko-vedné, sociologizujúce a najmä kulturologické.

Digitálni influencersi v kontexte hyperkonzumnej kultúry

V ostatnom období zohrávajú kľúčovú úlohu v nami skúmanom procese hyperkonzumu najmä tzv. mikrocelebrity, pre ktoré sa v marketingovo-komunikačnej praxi používa termín influencersi¹⁰, neraz v rozšírenej podobe aj ako social media influencer.¹¹ Ako uvádza mediálny teoretik P. Mikuláš, tieto „realizujú svoje aktivity niekoľkými spôsobmi, predovšetkým tvorbou blogov, fotoblogov, videoblogov, instagramových či facebookových postov alebo tvorbou videí na Youtube. Podľa toho sa označujú ako blogeri, vloggeri či youtuberi.“¹² Jednoznačne nastavujú určité štandardy, ideály a vzorce správania, s ktorými sa ich nasledovatelia (followeri) porovnávajú. Užívatelia sociálnych sietí tak vlastnú hodnotu čoraz častejšie vnímajú pokrivené cez vlastné profily na sociálnych sieťach – pričom úlohu meradla kvality a hodnoty prevzali lajky a komentáre – alebo ju formujú v komparácii s influencermi. Vytváranie vlastnej sebahodnoty prostredníctvom nutkavého porovnávania s vlastnými priateľmi alebo influencermi tak môže viesť k spochybňovaniu samého seba. Najmä generácie „Z“ a nastupujúca „Alfa“ sú pod neustálym diktátom trendov šíriacich sa naprieč celým virtuálnym prostredím. Obdobie puberty je – slovami psychologičky a mediálnej teoretičky K. Fichnovéj - obdobím „formovania a utvrdzovania hodnôt a hodnotovej orientácie. Tieto procesy sú vo veľkej miere odrazom sociálneho prostredia, v ktorom pubescent vyrastá, a to nielen rodinného, ale medzi exogénne vplyvy pôsobiace na utváranie selfkonceptu môžeme zaradiť aj médiá.“¹³ A pokračuje: „Je nepochybné, že médiá teda majú vplyv na vnímanie seba a utváranie predstavy o sebe, ako i formovanie identity.“¹⁴

Podľa kulturologičky Kristíny Jakubovskej tieto tendencie spochybňujú a znehodnocujú naše skutočné chápanie „seba“ a prispievajú k ďalšej fragmentácii našich kultúrnych identít a pocitu sociálnej integrity.¹⁵

¹⁰ Problematiku influencerov, ich identitu, výskyt a vplyv na sociálnych médiách z marketingovej perspektívy analyticky rozpracúvajú mediálni teoretici L. Spálová, P. Mikuláš, D. Hodinková a O. Púčovská vo svojich štúdiách: SPÁLOVÁ, L.- MIKULÁŠ, P. – PÚCHOVSKÁ, O.: Attitudes towards Different Influencer Categories – Exploration of Generation Z. In *Communication Today*, 2021, Vol. 12, No.1, p. 44-60. ISSN 1338-130X; SPÁLOVÁ, L. – HODINKOVÁ, D.: Influencers and civic participation in migration – The reflection in/congruence of the social media and identity of influencer in a social networking sites environment. In: *DotComm*, Ročník 8, rok 2020, číslo 1/ Volume 8, 2020, No. 1, p. 17-34, ISSN 1339-5181.

¹¹ MIKULÁŠ, P.: *Celebrity v mediálnej a marketingovej komunikácii*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2020, s. 67.

¹² *Ibid.*, s. 67.

¹³ FICHNOVÁ, K.: *Masmédiá - ich apercepcia pubescentmi a črty tvorivej osobnosti*. Bratislava : Európska akadémia Manažmentu, Marketingu a Médii, o. z., 2015, s. 24.

¹⁴ *Ibid.*, s. 24.

¹⁵ JAKUBOVSKÁ, K.: Physicality as a Determiner of the Quality of Communication among Cultures (Interpersonal and Intercultural Perspective). In *SGEM 2016 : Proceedings from 3rd International*

Stimulácia čoraz väčších výkonov a neustále porovnávanie sa s inými na sociálnych sieťach vyúsťuje neraz do stavov duševnej nerovnováhy, disharmónie, depresí, úzkosti či osamelosti. Svedčia o tom aj slová Justina Rosensteina, bývalého vývojára Googlu a Facebooku, otca „palca nahor“: „Tlačidlom *Páči sa mi to* sme chceli vo svete šíriť pozitívnosť a lásku. Predstava, že raz bude nedostatok lajkov u tínedžerov spôsobovať depresie, že to môže viesť k politickej polarizácii, nám vôbec nenapadla.“¹⁶ C. Newport – autor knižného bestselleru „Digitálny minimalizmus“ - si v tejto súvislosti všima ako neobmedzená online aktivita podčiarkuje schopnosť sociálnych sietí ovplyvňovať našu náladu: „Neustále vystavovanie sa starostlivo vybranému zobrazovaniu životov ich priateľov v nás môže prebúdzajú pocity nedostatočnosti – hlavne v časoch, keď sa už aj tak cítime zle – a pre tínedžerov to bol jeden z kruto efektívnych spôsobov, ako byť vylúčený zo spoločnosti rovesníkov.“¹⁷

Ďalším negatívnym prvkom, ktorý prináša konzumovanie obsahu influencerov, je potreba obklopovania sa značkovými predmetmi. Dôkazom je tiež fenomén tzv. hypebeast subkultúry¹⁸, ktorá je charakteristická drahým značkovým oblečením s výrazným vyobrazením loga, čím nositeľ dáva svojmu okoliu najavo, že si daný kúsok oblečenia alebo doplnkov môže dovoliť. Sledovanie tohto typu profilov vedie mladých ľudí k väčšiemu materializmu, pretože materializmus je jedna z vecí, ktorou sa influenceri na sociálnych sieťach prezentujú. Netýka sa to len značkového oblečenia a doplnkov, ale tiež drahých áut, apartmánov, dovolení a podobne. Nie každý influencer si však môže dovoliť takýto luxus, vďaka čomu začali vznikať spôsoby, ako sa dostať k luxusným predmetom. Jeden z najpopulárnejších trendov je online objednávanie značkového oblečenia a doplnkov, ktoré si influencer objedná pre potreby vytvorenia fotografií alebo videí. Tieto veci následne vráti nepoškodené späť do e-shopu, vďaka čomu sa mu vrátia peniaze, alebo si tento tovar vymení za iný, čím vzniká istá cirkulácia peňazí a predmetov luxusných značiek. Influenceri, ktorí sa prikláňajú k tomuto spôsobu nakupovania a vracania produktov, môžu pochádzať z akejkoľvek sociálnej vrstvy a ich followeri na základe týchto príspevkov nemusia nikdy prísť na to, do akej sociálnej vrstvy jedinci v skutočnosti patria.

Extrémnejší spôsob prezentácie nadštandardného luxusného života aj v prípade, že si to influencer nemôže dovoliť, je o to kontroverznejší. Ešte v roku 2020 čínska bloggerka Lizhonger prezradila pomerne kontroverzný spôsob, vďaka ktorému sa mnohé čínske influencerky dostávajú do tých najdrahších hotelov a reštaurácií v Číne, z ktorých zverejňujú fotografie. Spôsob, vďaka ktorému sa tieto influencerky dostávajú na tieto miesta, ktoré sú na čínske pomery extrémne drahé, spočíva v skupine vytvorenej na čínskej sociálnej sieti WeChat, nazývanej ako „Shanghai Female Socialite.“ Išlo o skupinu mladých žien zo Šanghaia, ktoré zaplatili vstupný poplatok pre vstup do skupiny a predložili výpis z účtu o tom, že na ich sporiacom účte sa nachádza minimálne 100 000 juanov, čo je v prepočte asi 13 000 eur. Skupina ako taká sa

Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts. Anthropology, Archeology, History & Philosophy. Vol. 2 History, Philosophy. Albena : STEF92 Technology, 2016, p. 776.

¹⁶ NEWPORT, C.: *Digitálny minimalizmus*. Bratislava : Lindeni, 2019, s. 11.

¹⁷ *Ibid.*, s. 11.

¹⁸ S rastúcim trendom popredných obchodných značiek a loga oblečenia sa od polovice deväťdesiatych rokov minulého storočia rozvíjala tzv. „hypebeast“ subkultúra spojená so streetwearom. Hypebeasty sú definované ako nákup oblečenia a doplnkov jednoducho tak, aby zapôsobili na iných. Tento trend je inšpirovaný módou oblečenia zahrnutou do obchodných značiek a log. Hypebeasts zvyčajne nosia rôzne menovky naraz, aby sa pochválili svojím bohatstvom a prejavovali populárne trendy.

prezentuje ako skupina, v ktorej sa zdieľajú rôzne informácie o tých najdrahších módných značkách cez rôzne podujatia, pitia popoludňajšieho čaju až po spoznávanie vplyvných sociálnych sietí a zdieľane aktualizácii o bohatých a vplyvných vyštudovaných mužoch. V skutočnosti však skupina slúžila primárne na zdieľanie rôznych spôsobov a informácií o tom, ako vyzeráť bohato. Súčasťou členstva v tejto skupine bolo tiež zdieľanie zážitkov a nákladov potrebných na tieto zážitky. Išlo o spôsob, kedy si skupina niekoľkých dievčat rozdelila náklady na prenájom jednej hotelovej izby, alebo popoludňajšieho čaju v drahom hoteli, kde postupne vytvorili nezávisle od seba série fotografií.¹⁹ Toto je jeden z mnohých spôsobov, vďaka ktorému sa influenceri dostávajú aj na miesta, ktoré si nemôžu dovoliť, avšak kvôli vytvoreniu ilúzie nadštandardného spôsobu života sú ochotní podstúpiť čokoľvek.

Zachádzanie do týchto extrémnych spôsobov dosiahnutia požadovaného profilu neodmysliteľne súvisia so závišťou. Sledovanie seba-prezentácie digitálnych influencerov na sociálnych sieťach vyvoláva v mladých ľuďoch pocit závišti. Tento neprijemný pocit môže mladých ľudí donútiť k podobným praktikám, aby sa aspoň trochu priblížili svojim vzorom. To však v pubescentoch a adolescentoch pestuje sklon k materializmu, čo sa neskôr môže nepriaznivo prejavovať v hospodárení s financiami. Avšak pokiaľ budú obdivovať influencerov, ktorí sa pýšia svojim úspechom, dokonalým vzhľadom a peniazmi, závišť bude naďalej pretrvávajúť a rásť. A to aj napriek tomu, že ide len o ilúziu, simulakrum. Závišť sledovateľov (followerov) bude neustále živěná pýchou falošného šťastia úspešných influencerov.

Spolu so Z. Slušnou môžeme konštatovať, že „telo už nie je len prostriedkom recepcie, ale čoraz intenzívnejšie aj expresie, je kapitálom a investičným vkladom. Narcisticky orientovaný všezravný hedonista ostatných posudzuje aj na základe toho, koľko sú na vlastnú dokonalosť schopní a ochotní investovať.“²⁰ Jedinec hľadá svoju identitu rôznymi cestami, predovšetkým ale v interakcii so sociálnou skupinou a mediálnym prostredím. Ako tvrdí Gilles Lipovetsky, žijeme vo *veku zvodnosti*, a nastáva tvrdý zápas o autonómiu jedinca.²¹ Nástrahy sú všade. Opantávajú ľudské zmysly, lákajú ho na každom kroku. Nie je ľahké nechať sa zviesť vo veku, ktorý „odmieta a odhadzuje hierarchiu univerzálnych tradičných noriem, hodnôt a významov..., núti človeka, aby si sám vytvoril vlastnú hierarchiu hodnôt, stáva sa, že ľudia sa postupne menia na stádo, kde človek nemôže rozvinúť svoju osobnosť...“²² Postmodernisti hovoria o práve jedinca hľadať vlastné hodnoty a priority, a o bezpredmetnosti hľadania univerzálnych a intersubjektívnych hodnôt.²³

¹⁹ KOETSE, M.: *The 'Fake Rich' of Shanghai: Peking inside a wannabe socialite WeChat group*. [online]. [2021-04-04]. Dostupné na: <https://www.whatsonweibo.com/the-fake-rich-of-shanghai-peeking-inside-a-wannabe-socialite-wechat-group/>

²⁰ SLUŠNÁ, Z.: Simulakrá v kontexte hyperkonzumu: zvädzanie k zážitku a konzumu ako inovovaná funkcia nových médií a fotografie. In *European Journal of Media, Art & Photography*, 2013, Vol. 1, No. 2, p. 70.

²¹ LIPOVETSKY, G.: *Říše pomijivosti*. Prague : Prostor, 2002, s. 243.

²² JURINA, J.: *Postmodernizmus a jeho civilizačno – kultúrne konzekvencie*. Trnava : Dobrá kniha, 2004, s. 30.

²³ *Ibid.*, s. 31.

Transformácia sexuality a intimity v digitálnej mediálnej kultúre (socio-kultúrne východiská „porn culture“)

Dosiahnutie úspechu medzi influencermi je náročné, pretože konkurencia je veľká a šanca uspieť na trhu plnom konkurencie je nízka. S príchodom neúspechu pre veľkú konkurenciu sa môžu mladí, dospievajúci ľudia dostať do kontaktu s odporúčaniami, ako uspieť a ako čo najrýchlejšie zarobiť peniaze na internete. Po krátkom prieskume na sociálnej sieti, akou je napríklad YouTube, sa táto veková kohorta veľmi rýchlo dostane tiež k menej známej, no čoraz populárnejšej sociálnej sieti OnlyFans, ktorá veľmi zjednodušene povedané dokázala prepojiť služby sociálnych sietí, pornografických kanálov a internetových služieb. Používatelia, ktorí túto sociálnu sieť používajú a propagujú prostredníctvom iných sociálnych sietí (Instagram, YouTube, Twitter a i.), hovoria o veľmi rýchlom zárobku a mesačných príjmoch, ktoré v niektorých prípadoch presahujú až niekoľko 100-tisíc dolárov mesačne. Vízia takého zárobku je preto obrovským lákadlom najmä pre tínedžerov a adolescentov z generácie „Z“, ktorí nemajú pravidelný finančný príjem alebo sú finančne závislí od rodičov. Za výraznú charakteristickú črtu tejto generácie „Z“ môžeme okrem iného považovať absenciu diskretnosti (neoddelovanie súkromnej od verejnej sféry života) a benevolentným vzťahom k zverejňovaniu všetkého vrátane sexuálnych zážitkov.

Súčasný pornografický priemysel sa dostáva do krízy, najmä vďaka rozšíreniu internetu a možnosti rôznych streamovacích stránok, vďaka čomu sa herci nemusia deliť o honorár so štábom. Aj vďaka tomu sa v klasickom pornografickom priemysle zachádza do extrémov a užívatelia majú možnosť výberu pornografických videí rôznych žánrov a kategórií, pričom pokrývajú tie najrôznejšie feteše a experimenty. Z tohto dôvodu sa pornografia stáva „nudnou“ a „neuspokojivou“, vďaka čomu užívatelia hľadajú zábavu za hranicami legálneho, práve vo sfére sociálnych sietí a napr. personalizovaných pornografických platforiem na sociálnych sieťach typu OnlyFans. Vpád digitálnych a sociálnych médií spôsobil, že v priebehu poslednej dekády začalo dominovať amatérske video. Práve rýchly nástup internetu hegemoniu pornografie len potvrdil a súčasné trendy naznačujú neutíchajúci rozmach. Natáčanie pornofilmov na domáce digitálne zariadenia (fotoaparáty, smartfóny a pod.) sa stalo menej finančne náročné a omnoho flexibilnejšie a otvorilo netušené možnosti i neškoleným amatérom. Videokamera okrem toho umožňovala dostať sa do bezprostrednej blízkosti, čo ešte posilnilo autenticnosť a dokumentárny štýl a niekedy dokonca zmazať dištanciu medzi pozorujúcim a pozorovaným, čím urobila zobrazovaný sex omnoho intímnejším a „skutočnejším“. Laicizácia a deprofesionalizácia vytvárania pornografie – stav, kedy sa pornorežisérom či producentom môže stať prakticky každý – celú oblasť podstatne diferencovala.²⁴

Prvé pokusy o zadefinovanie pornografie nachádzame už v 19. storočí, no dodnes sa odborníci rigorózne nezhodujú na exaktnom zadefinovaní tohto pojmu. Vo všeobecnosti panuje konsenzus, že pod pojmom pornografia si môžeme predstaviť sexuálne vyobrazenie alebo akt, ktoré môže byť znázornený slovom, obrazom, fotografiou alebo filmom.²⁵ Všeobecne teda hovoríme o rôznorodom obsahu, ktorý zastrešuje termín pornografia. Aj napriek tejto širokospektrálnosti pojmového vymedzenia sa väčšina odborníkov skúmajúcich fenomén

²⁴ KALENDA, J.: Pornography as Part of the Socio-cultural Changes in Lifestyle in Late Modernity. In KUBÁTOVÁ, H. (ed.): *Ways of Life in the Late Modernity*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2013, s. 83-103.

²⁵ HAMACKOVÁ, O.: Analýza fenoménu pornografia. In *Prohuman*, 2018. [2021-10-04]. Dostupné na: <https://www.prohuman.sk/psychologia/analiza-fenomenu-pornografia>.

pornografie zhoduje na „jednoznačnom zákaze prezentácie sexu s deťmi a to v akejkol'vek podobe, taktiež potrebu zákazu sexu s výkalmi, so zvieratami a sex s neakceptovateľným násilím. Tieto sexuálne praktiky sú jednoznačne označované ako nevhodné a v pornografickej produkcii nemajú čo robiť. Je potrebné ich potierať a zakázať, pretože ponížujú ľudskú dôstojnosť.“²⁶ Týmto pravidlom sa do istej miery riadia tiež štandardné pornografické filmové štúdiá, pričom pri zobrazovaní detskej pornografie hovoríme priamo o kriminálnom čine, zatiaľ čo pri sexuálnom zneužití zvierat závisí závažnosť tohto činu od legislatívy danej krajiny.

V nadväznosti na výskum sociológa J. Kalendu sumarizujeme podmienky pre rozšírenie pornografie v troch vzájomne sa dopĺňujúcich a nadväzujúcich procesoch: 1. sexuálna revolúcia prelomu 60. a 70. rokov (a rast individualizácie v intímnej sfére) 2. premena (mediálnych) technológií sprostredkujúcich pornografiu v úplne inej kvalite a predovšetkým kvantite a po 3. difúzia pornografického žánru do masovej spotrebnej kultúry, v ktorej sa oba predchádzajúce trendy čiastočne prelínajú.²⁷ Za masívnym rozšírením pornografie v poslednej dekáde 20. storočia vidí J. Kalenda hneď niekoľko príčin: tie identifikuje nielen v premenách sexuality či noriem určených k jej regulácii, ale aj v technologických transformáciách a socio-ekonomických súvislostiach doby.²⁸ Britský sociológ Anthony Giddens popisuje niektoré z najpodstatnejších dôsledkov zmeny v intímnej sfére a sexuality, ktoré sa začali od sedemdesiatych rokov 20. storočia: „Premena lásky je prejavom modernity rovnako ako objav sexuality; a oboje je bezprostredne spojené s fenoménmi reflexivity a vlastnej identity.“²⁹ Sexualita sa tak stala pre človeka reflexívne konštruovateľnou, tzn. do určitej miery tvarovateľnou podľa individuálnych preferencií a stala sa zároveň prostriedkom budovania a prežívania rozličných životných štýlov a subštýlov. Sex sa stal dostupnejším, nie je viazaný na manželský život, ani na reprodukciu, otvárajú sa možnosti väčšej konkurencie vo výbere partnerov.

K oslobodeniu sexuality výrazne prispela aj veda a technologický pokrok vďaka objavu a následnému masívnemu rozšíreniu hormonálnej antikoncepcie. Rovnako tak umelé oplodnenie oddelilo reprodukciu od sexuálneho správania, nehovoriac o hlbokých transformačných zmenách v socio-ekonomickej sfére, ktoré následne determinovali aj osobné životy jednotlivcov. Tak „sexualita stala čímsi modifikovateľným, otvorila sa v možnosti byť rôznym spôsobom tvarovaná, stala sa potenciálnym 'vlastníctvom' človeka.“³⁰

Vyššie uvedené aspekty napomohli k výrazným posunom a modifikáciám sexuálnych scenárov nielen na mikro-úrovni (individuálnej), ale aj na makro-úrovni (de-tabuizácia sexuálnej oblasti vo všeobecnosti). „Erotická slasť sa stáva 'sexualitou' tým, ako jej vyšetovanie produkuje texty, manuály a výskumy, ktoré rozlišujú 'normálnu sexualitu' od jej patologických podôb.“³¹

²⁶ Ibidem

²⁷ KALENDA, J.: Pornography as Part of the Socio-cultural Changes in Lifestyle in Late Modernity. In KUBÁTOVÁ, H. (ed.): *Ways of Life in the Late Modernity*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2013, s. 87.

²⁸ Ibid., s. 87.

²⁹ GIDDENS, A.: *Proměna intimacy. Sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Praha : Portál, 2012, s. 45.

³⁰ Ibid., s. 37.

³¹ Ibid., s. 30.

Vývoj a transformácia scenárov neprináša len pluralitu možností v rámci privodenia slasti a podpory intímnosti. Premeny v oblasti sociálnych vzťahov, masová kultúra, mediálna prezentácia, prehľbovanie nerovností, globalizácia, postmoderné myslenie, narcizmus, takmer bezhraničnosť slobody jednotlivca, rýchla konzumácia zábavy, pôžitkov a mnoho ďalších aspektov má negatívne dopady na oblasť sexuality u jednotlivcov. Francúzsky filozof a sociológ G. Lipovetsky píše, že: „postmoderná spoločnosť nemá žiadne idoly ani žiadne tabu, nevidí sama seba nejako oslavne, nemá žiadny historický projekt...zmočňuje sa nás prázdnota... konzumujeme svoju vlastnú existenciu.“³² Podľa neho sme v posledných desaťročiach svedkami nástupu nového poriadku lásky, v ktorom stále viac individualizovaný jedinec postráda spoločenské zakotvenie a s ním i morálku, ktorá by jeho konanie akýmkoľvek spôsobom regulovala. Individuálna sexualita, reflexívne orientovaná je podľa neho podriadená slobodnej voľbe človeka, do ktorého nesmie nikto z vonku zasahovať, pretože by tým spochybňoval autonómiu individua.³³ Právo na slasť a sexuálne vyjadrenie definitívne triumfovalo nad puritánskymi morálnymi imperatívmi počiatku storočia a spoločnosť tak vstúpila do fázy masového voyerizmu.³⁴ Výstižne túto situáciu komentuje aj J. Kavenda, keď píše, že „odmietnutie tradícií a konvencií, nástup individualizmu a kultúry mladosti ako i ďalšie (explozívne) ingrediencie sociálno-kultúrnej revolúcie 70. rokov nezostali bez odozvy ani v sexuálnej sfére. (...) oblasť erotiky a konzumu sa jednoznačne prepojila a z bývalej vysokej kultúry zostali len trosky: reklamné znelky, mydlové opery alebo obscénne pornofilmy. Hľadanie vlastného oslobodenia z doterajších pút a vychutnávanie života bez pocitu zodpovednosti a tlaku prísnych noriem sa dostalo na program dňa.“³⁵ Moderná civilizácia neukrýva sex, naopak, je neustále predmetom diskusii. Ide o neustálu verbalizáciu, definovanie, redefinovanie, vymedzovanie, určovanie hraníc. Týmto spôsobom vytvárame priestor pre vznik, pomenovanie a konštruovanie nových sexuálnych aktivít, identít a projektov individuálnych sexuálnych predstáv. Následné analyzovanie, popisovanie presahuje aj do verejnej sféry, kde dochádza k neutralizovaniu morálnej tiesne spojenjej s intrapsychickými scenármi a prežívaním vlastnej sexuality.³⁶ Intimita sa v neposlednom rade stala jedným z najvýznamnejších objektov popkultúry. „Prostredníctvom nej sa objektívizuje to, čo vnímame ako osobné, z hľadiska svetonázoru, sexuality alebo vkusu. Takáto forma osobnej intimity sa stáva vecou verejnou, ktorá pôsobí na recipientov zahanbujúco, pretože v bežnej komunikácii pôsobí ešte ako isté tabu. Na druhej strane dostáva recipient uistenie, že je to prirodzená súčasť života každého z nás.“³⁷ Slovanmi sociológa Z. Baumana: „Postmoderné telo je predovšetkým odberateľom pôžitkov. Konzumuje a trávi a zážitky. Je nástrojom rozkoše, pretože využíva prirodzenú schopnosť

³² LIPOVETSKY, G.: Éra prázdnoty. Úvahy o súčasnom individualizmu. Praha, 2003, s. 13.

³³ LIPOVETSKY, G.: Soumrak povinnosti. Bezbolestná etika nových demokratických časů. Praha : Prostor, 2011, p. 67.

³⁴ Ibid., s. 68.

³⁵ KALENDA, J.: Pornography as Part of the Socio-cultural Changes in Lifestyle in Late Modernity. In KUBÁTOVÁ, H. (ed.): Ways of Life in the Late Modernity. Olomouc : Univerzita Palackého, 2013, s. 89.

³⁶ VALKOVÁ, L.: Technológia vo sfére intimity = koniec romantickej lásky? In *Culturologica slovacica*, 2020, Roč. 5, č. 1, s. 128. [online]. [2022-01-02]. Dostupné na: <http://www.culturologicaslovaca.ff.ukf.sk/images/No5/Valkova_Technologie%20intimity.pdf>.

³⁷ Ibid., s. 128.

reagovať na podnety.³⁸ Takéto telo musí byť výkonné v zmysle vnímania a schopností reagovať, vstrebávať rozkoš, sexuálnu, gastronomickú, zrakovú a ďalšie.³⁹ Explicitné zobrazenie tela, sexuálneho pôžitku, styku sa stali, tak ako diskurz o sexualite, paradoxnými. Na jednej strane predstavujú výsostne intímny akt medzi partnermi, na druhej strane sa verejne zobrazujú prostredníctvom slov a obrazov v pornografickom priemysle. Tým sa sex, sexualita a intimita stávajú vecou verejnou a podliehajú vo Foucaultovom zmysle mocenským štruktúram, ktoré ich samy môžu zobrazovať.⁴⁰ Porno začalo plniť niektoré sociálne funkcie a stalo sa súčasťou bežnej masovej spotreby, tzn. komoditou, ktorou možno uspokojovať rôznorodé potreby. Voľná dostupnosť pornografického materiálu na internete je dnes veľkým problémom, najmä pre mladých ľudí, ktorí majú prístup k pornografickému obsahu bez akéhokoľvek obmedzenia. Ako výrazne problematické považujeme možné negatívne konzekvencie platforiem typu OnlyFans na deti a mladistvých⁴¹. (...) Keď sa dieťa alebo mladistvý teenager dostane do kontaktu s týmito „návodmi“, je pre neho jednoduché obísť vekovú hranicu 18+ a začať tvoriť rovnaký obsah, pretože je k tomu doslova nabádaný a inštruovaný v prostredí sociálnych sietí. Okrem sexuálnych deviácií sa vo veľkej miere prejavuje fenomén „porn culture“, ktorý súvisí s nereálnymi predstavami a narušenými sociálnymi interakciami, ktoré podporuje masová a mediálna kultúra: „Porno kultúra učí dievčatá, že ich hodnota pochádza z pozornosti, ktorú im venujú muži a chlapci. Aby sa im dostalo tejto pozornosti, musia sa zmeniť na objekt pre mužské potešenie. Chlapci sa z pornografie naučili, že majú právo využívať a zneužívať ženy a dievčatá. Niektorí chlapci a muži sú o tom natoľko presvedčení, že keď im ženy povedia „nie“, rozzúria sa a naplnia sa nenávisťou.“⁴² Prebudenie sexuality u mladých ľudí je prirodzenou súčasťou dospelovania, avšak nadmerná konzumácia pornografického obsahu môže mať výrazné negatívne dopady. Ako uvádza O. Hamacková vo svojej štúdií Analýza fenoménu pornografia: „V pornografii je primárna túžba a fyzické uspokojenie, zatiaľ čo absentuje dvorenie, záväzok a dlhodobé vzťahy. Je to svet fantázie, v ktorom sú ženy permanentne vzrušené, túžia po sexe s neznámymi mužmi a vždy dosahujú orgazmus.“⁴³ Pornografia nevyobrazuje reálny intímny vzťah dvoch ľudí. Ide len o fantáziu, inšcenáciu sexuálneho aktu. Nadmerná konzumácia týchto obsahov medzi mladými ľuďmi vytvára nereálnu predstavu o sexuálnom živote, narušuje vzťahy a vytvára sexuálnu nespokojnosť.⁴⁴ Pre pubescentného a adolescentného jedinca

³⁸ BAUMAN, Z.: *Úvahy o postmoderní době*. Praha : SLON, 2006, p. 78-79.

³⁹ *Ibid.*, s. 78-79.

⁴⁰ VALKOVÁ, L.: Technológia vo sfére intimity = koniec romantickej lásky? In *Culturologica slovacica*, 2020, Roč. 5, č. 1, s. 127. [online]. [2022-01-02]. Dostupné na: <http://www.culturologicaslovaca.ff.ukf.sk/images/No5/Valkova_Technologie%20intimty.pdf>.

⁴¹ Podľa výskumu Barna Group si medzi 18- až 24-ročnými dospelými až 96% opýtaných nemyslí, že pornografia je niečo negatívne. Deväť z desiatich tínedžerov súhlasí. A hoci je používanie pornografie v drvivej väčšine mužský problém, skoro jedna z piatich žien sa priznáva, že ju pozerá. Porov.: DREHER, R.: *Benedictova voľba*. Bratislava : Postoj media, 2017, s. 275.

⁴² WALKER, M.: *Sex Dolls Show Us What Men Want from Real Women – We Should Pay Attention*. [online]. [2021-10-12]. Dostupné na: <<https://www.feministcurrent.com/2018/09/08/sex-dolls-extension-men-want-real-women/>>.

⁴³ HAMACKOVÁ, O.: Analýza fenoménu pornografia. In *Prohuman*, 2018. [2021-10-04]. Dostupné na: <https://www.prohuman.sk/psychologia/analyza-fenomenu-pornografia>.

⁴⁴ „V roku 2015 titulný článok časopisu Time o všadeprítomnosti pornografie poukázal na skúsenosti mladých dospelých mužov, ktorí dospeli po tom, ako boli v roku 2007 na trh uvedené smartfóny, a ktorí

bez predchádzajúcich skúseností môže konzumácia pornografických obsahov závažne ovplyvniť priamo jeho sexuálny život, ale tiež predstavu o partnerskom živote naberajúcom nereálne, zidealizované kontúry.

S odvolaním sa na sociologické teórie (Bauman, Lipovetsky, Giddens, Bourdie, Kavenda), sociálny aktér, dostávajúci sa do kontaktu s pornografiou je tak v prvom rade romantickým a hedonistickým spotrebiteľom, usilujúcim sa o nájdenie uspokojenia svojich sexuálnych fantázií a túžob. Akonáhle sa totiž dostatočne uvoľnila morálka a došlo k čiastočnej reglementácii nových etických a estetických postojov a paralelne s tým technologický pokrok umožňoval pornografiu nielen masovo vyrábať, ale tiež masovo šíriť, mohla sa pornografia stať jednou z najzarábajúcejších komodít spotrebného kapitalizmu začiatku 21. storočia, sumarizuje J. Kavenda.⁴⁵

Platforma OnlyFans ako ilustrácia duchovno-materiálneho hyperkonzumenstva

OnlyFans je služba predplateného online obsahu so sídlom v Londýne, ktorá funguje od roku 2016 a každým rokom sa stáva čoraz populárnejšia. Ide o stránku sprostredkujúcu tvorcom obsahu možnosť zarábať peniaze od odberateľov, respektíve fanúšikov, ktorí sa prihlásia na odber ich obsahu.⁴⁶ Funguje teda na princípe „platenie za zobrazenie“ (pay-per-view). Tento obsah je rôznorodý a zahŕňa všetko od fitness trénerov, hudobníkov, hostesiek až po tvorcov sexuálneho obsahu, ktorí na stránku pravidelne uverejňujú online príspevky pre platiacich fanúšikov. Táto stránka umožňuje tvorcom obsahu stránky, teda prispievateľom, zarábať na fanúšikoch, ktorí si platia za prístup k tomuto obsahu. Tvorcovia tohto obsahu sú na stránke vyplácaní mesačne, avšak je tu tiež možnosť jednorazových zárobkov a rôznych funkcií získavania peňazí.

Na internete sa v spojitosti s heslom OnlyFans nachádza množstvo návodov na používanie tejto online platformy a odporúčanií, aký obsah na tejto platforme zarába najlepšie. Samotná stránka nie je dostupná používateľom mladším ako 18 rokov, avšak existujú rôzne návody, ako toto pravidlo obísť. Rápidný nárast popularity tejto platformy prišiel spolu s pandémiou COVID-19, kedy samotní influenceri začali prispievať na tejto platforme s plateným obsahom, v dôsledku čoho sa táto stránka dostala do povedomia mladých ľudí. Podľa stránky „The Evening Standard“ sa stránka OnlyFans stala v podstate platenou platformou a náhradou

pre to mali kedykoľvek k dispozícii prenosný prístup k videám s tvrdým pornom. Autorka článku Belinda Luscombeová napísala: „Ich generácia na prístrojoch navrhnutých pre rýchle a privátne doručenie obsahu konzumovala explicitný obsah v množstvách a škále, ktoré dovtedy neboli možné, a to všetko vo veku, keď boli ich mozgy plastickejšie – a teda náchylnejšie na trvalé zmeny – ako neskôr v živote. Títo mladí muži sa cítia, akoby z nich boli bez ich vedomia urobené pokusné králiky v poväčšine nekontrolovanom dekádu trvajúcim experimente sexuálneho podmieňovania.“ Ibid., s. 276

⁴⁵ KALENDA, J.: Pornography as Part of the Socio-cultural Changes in Lifestyle in Late Modernity. In KUBÁTOVÁ, H. (ed.): *Ways of Life in the Late Modernity*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2013, s. 83-103.

⁴⁶ ARCENEUX, M.: *I Don't Want to Die Poor: Essays*. New York : Atria Books, 2020, s. 151.

Instagramu s NSFW⁴⁷ obsahom.⁴⁸ Podľa viceprezidenta stránky sa len v mesiaci apríl 2020⁴⁹ zvýšil počet nových používateľov OnlyFans o viac ako sedemdesiatpäť percent, pričom každý deň na tejto stránke pribudlo zhruba 150 000 nových používateľov.⁵⁰

Medzi popularizátorov OnlyFans nepatria len influenceri, ale aj populárne webové stránky, ako napríklad refresher.sk, ktorá je primárne zameraná na mladú generáciu. Takéto stránky píše o najbizarnejších prípadoch zárobkov na tejto platforme⁵¹, pričom ich nárast popularity a záujem o túto stránku stúpol až v druhej polovici roku 2020. Veľkú rolu v spopularizovaní OnlyFans zohrali aj celebrity, ktoré si založili svoj osobný profil na tejto platforme s rôznym zámerom. Medzi tieto celebrity patrí napríklad Beyoncé, Cardi B, Tyler Posey, Michael B. Jordan a mnohí iní. Bola to práve pandémia Covid 19, ktorá prilákala na platformu OnlyFans veľké množstvo celebrit a mikrocelebrít, čím sa sexuálna práca dostala do hlbšieho povedomia ľudí a stáva sa stále viac „mainstreamovou“. Aj napriek týmto zmenám nie sú všetci tvorcovia obsahov spokojní. Mikro-celebrity, ktoré sú aktívne a úspešné aj na iných sociálnych sieťach, sa často snažia meniť politiku samotnej platformy tým, že zdieľajú obsah, ktorý je exkluzívny, stále to však nie je obsah explicitný a sexuálny. Sexuálni pracovníci, aj keď nespokojní s nárastom apelujú na tieto mikro-celebrity, aby okrem pôsobenia na platforme OnlyFans bojovali proti stigmám, ktorými sa sexuálna práca vyznačuje. Prezentujú názor, aby (sexuálni) influenceri nevyužívali OnlyFans len ako druh príjmu, ale aby robili osvetu tohto odvetvia.⁵² S príchodom mikro-celebrít na túto platformu začali priamo úmerne narastať aj očakávania užívateľov. Prevažne mužskí fanúšikovia sa začali na sociálnych sieťach (napr. Reddit, Twitter) sťažovať, že mnoho ich obľúbených influencerov, ktorí sa stali súčasťou OnlyFans, odmietajú nahotu.

⁴⁷ NSFW – *Not Safe For Work* – Internetový slang používaný pre označenie online príspevku, ktorý môže obsahovať explicitný obsah.

⁴⁸ HEATHMAN, A.: What is OnlyFans? The NSFW social network shouted out by Beyoncé. In *Evening Standard*. Released on 6. May 2020. [online]. Dostupné na: <<https://www.standard.co.uk/tech/what-is-onlyfans-social-network-beyonce-a4433486.html>>.

⁴⁹ Tento jav bol spôsobený nastupujúcou vlnou pandémie SARS Cov-19 a najmä opakujúcimi sa lockdownami. Pandémia výrazne determinovala celú mediálnu (digitálnu) kultúru.

⁵⁰ KLEIN, Y.: Parents: Do You Know the Dangers of OnlyFans? In *Evolve treatment centres*. [online]. [2021-08-13]. Dostupné na: at: <<https://evolvetreatment.com/blog/dangers-onlyfans/>>.

⁵¹ Odkaz na príspevky pod heslom OnlyFans na stránke refresher.sk: <https://refresher.sk/tag/onlyfans>. Obrázok o nich si môže čitateľ utvoriť už na základe titulkov, pre ilustráciu uvádzame aspoň niekoľko: „21-ročné dievča si zarobí stotisíc mesačne tým, že pózuje ako pes na OnlyFans. Poslúcha na slovo a muži jej za to platia.“; „Česka Xholakys z OnlyFans: Fanúšik chcel odo mňa kúpiť fotku použitého tampónu. Predala som mu ju za 100 eur“; „Vojenská námorníčka fotila a natáčala porno na základni s jadrovými ponorkami. Odhalili jej OnlyFans účet“; „Veriaca modelka z kresťanskej rodiny zarába na OnlyFans 200-tisíc dolárov mesačne na odhalených fotkách. Viera ju vraj neobmedzuje.“; „Na americkej univerzite mali seminár o tom, ako rozbehnúť kariéru na OnlyFans.“; „Väzni v Mexiku si zarábajú OnlyFans videami. Natáčajú orálny sex aj gangbangy.“

⁵² Viac k tejto téme pozri napr. štúdiu výskumníkov z University of Ghent, M. Vlerick and J. van Hove: *Revolutionising digital sex work: an analysis of the impact of OnlyFans on sex workers* titled analyze other aspects of digital sex work on social networks, in particular the impact of OnlyFans on sex workers. See more: VLERICK, M., Van HOVE, J.: *Revolutionising Digital Sex Work: An Analysis of the Impact of OnlyFans on Sex Workers*. Ghent : Ghent University, 2021, p. 1-14. [online]. [2022-01-12]. Dostupné na: <https://www.researchgate.net/publication/353236967_Revolutionising_digital_sex_work_an_analysis_of_the_impact_of_OnlyFans_on_sex_workers>.

Mnoho týchto mikro-celebrít pýta za exkluzívny obsah aj štyrikrát viac, ako je priemerné mesačné predplatné, ale ich obsah je však omnoho menej explicitný, ako je prevažná väčšina užívateľov zvyknutá.⁵³

Stránka ponúka rôznorodý platený obsah, medzi ktorý patrí tiež sexuálny obsah všetkého druhu, ktorý si používatelia môžu zakúpiť. Prispievatelia tohto obsahu majú platformu OnlyFans väčšinou spojenú s inou sociálnou sieťou, na ktorú pridávajú fotografie alebo videá, aby nalákali nových fanúšikov. Tento obsah je teda čiastočne dostupný všetkým používateľom sociálnych sietí, pričom Twitter neblokuje explicitný obsah, čím sa propagovaný obsah týchto prispievateľov dostane medzi širšiu verejnosť.⁵⁴ Medzi používateľmi OnlyFans sa nachádzajú tiež tí, ktorí sa radi pochvália svojim úspechom a priznávajú nielen koľko dokážu na tejto platforme mesačne zarobiť, ale tiež aký obsah pridávajú a čo dokáže zarobiť najlepšie.⁵⁵ Niektorí používatelia tiež priznali, že OnlyFans je ich jediný zdroj príjmu, vďaka ktorému sa dokážu užiť a žiť na vyššej úrovni ako v období, keď mali normálnu prácu. Na YouTube sa nachádza množstvo videí, ktoré hovoria, ako sa dá zarobiť na fotografiách chodidiel, vyplazeného jazyka a iných konceptoch, ktoré na prvý pohľad nemusia pôsobiť nebezpečne. Keď sa mladistvý dostane do kontaktu s týmito „návodmi“, je pre neho jednoduché začať tvoriť rovnaký obsah, pretože je k tomu doslova nabádaný.

Yael Klein, odborná redaktorka stránky *Evolvetreatment*, ktorá ponúka liečebné a ambulantné centrá pre dospievajúcich, ktorí zápasia s duševným zdravím, upozornila rodičov na hrozbu v podobe OnlyFans. Upozorňuje nielen na to, že mladiství môžu konzumovať explicitný obsah týchto prispievateľov, ale tiež na to, že tínedžeri si môžu myslieť, že podporou týchto prispievateľov si vytvárajú skutočný intímny vzťah s daným prispievateľom. Neuvedomujú si, že zámer týchto prispievateľov, aj v prípade, že so svojim fanúšikom nadviažu priamy kontakt, je primárne zameraný na konečný príjem. Toto môže predstavovať veľkú hrozbu pre mládež s duševnými problémami, ktorá možnosť pridať sa do exkluzívneho klubu fanúšikov na OnlyFans vníma ako vyhliadku intímneho vzťahu medzi ňou a prispievateľom.⁵⁶ Aj keď sa stránka OnlyFans prezentuje ako platforma s predplateným obsahom alebo ako sociálna sieť, ide

⁵³ Na OnlyFans existuje rebríček, kde sa umiestňujú najlepší tvorcovia, napr. na základe príjmov, ktoré za uplynulé obdobie získali. Mnoho pôvodných tvorcov sa sťažuje, že príliv mikro-celebrít známych z iných sociálnych sietí výrazne mení poradie v tomto rebríčku, pretože práve tieto sa dostávajú na popredné miesta. Strácajú tým pádom svojich predplatiteľov aj svojich sledovateľov.

⁵⁴ Obsah, ktorý ponúka twitter po zadaní hesla OnlyFans: Dostupné na:

https://twitter.com/search?q=onlyfans&src=typed_query.

⁵⁵Návody na to, ako zarobiť na OnlyFans: Dostupné na:

https://www.youtube.com/results?search_query=how+to+earn+money+on+onlyfans.

⁵⁶ KLEIN, Y.: Parents: Do You Know the Dangers of OnlyFans? In *Evolve Treatment Centres*. [online]. [2021-08-13]. Available at: <<https://evolvetreatment.com/blog/dangers-onlyfans/>>

Potvrdzujú to aj zistenia M. Vlerick and J. Van Hove, ktorí vo svojej výskumnej štúdii tvrdia, že „Only Fans založili nový typ platformy pre fanúšikov alebo klientov, ktorí vyhľadávajú nielen erotický obsah, ale túžia po autentických a intímnych vzťahoch so sexuálnymi pracovníkmi. V tomto prostredí, kde môže prevládať (alebo byť simulovaná) láska a intimita, môže vzniknúť vzťah dôvery. Porovnaj: VLERICK, M., Van HOVE, J.: *Revolutionising Digital Sex Work: An Analysis of the Impact of OnlyFans on Sex Workers*. Ghent : Ghent University, 2021, p. 1-14. [online]. [2022-01-12]. Dostupné na:

<https://www.researchgate.net/publication/353236967_Revolutionising_digital_sex_work_an_analysis_of_the_impact_of_OnlyFans_on_sex_workers>.

v podstate o platenú platformu podporujúcu tvorbu sexuálneho obsahu a domácej či amatérskej pornografii. Stránka v podstate funguje na podobnom princípe ako Instagram, kedy súkromný sexuálny alebo explicitný obsah používateľov nie je blokovaný, s tým rozdielom, že sledovatelia vybraných profilov platia za to, že môžu daný obsah odoberať. OnlyFans zároveň zakazuje registráciu používateľom mladším ako 18 rokov, čo znamená, že stránka v podstate neporušuje žiadne zákony a nie je teda právne postihnutelná. Aj napriek tomu sa na stránke objavuje obsah neplnoletých vyzerajúcich mladistvých, ktorí síce už sú legálne dospelí, avšak ich zovňajšok pôsobí mladistvo, niekedy až detsky, či koncept, ktorému sa venujú, pôsobí zámerne detinsky až infantilne. Tvorba takéhoto obsahu je v tomto prípade riziková, pretože sa môže radiť k tvorbe pedofilnej pornografie, o ktorú je na tejto stránke veľký záujem. Rovnako sa na stránke objavuje tiež obsah pre parafilikov, ktorý miestami hraničí s inými druhmi sexuálnych porúch, ktoré zachádzajú do extrémov.

Od 1. októbra 2021 mala platforma OnlyFans v pláne zakázať pornografický obsah na svojej stránke. Podľa článku britského denníka *The Independent* z 20. augusta 2021⁵⁷ sa chcela zbaviť nálepky erotického a pornografického portálu a zároveň si do budúcnosti zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť stránky. Vedenie spoločnosti tvrdilo, že tak chcú splniť požiadavky svojich bankových partnerov. Niektorí tento prípad dávali do súvislosti so spoločnosťou MindGeek, ktorá vlastní množstvo veľkých pornografických stránok (napríklad Pornhub⁵⁸). Pristúpila k zmene pravidiel a zmazaniu časti obsahu svojich stránok po odhaleniach, že publikovala videá s maloletými osobami či znásilnenia. Veľký tlak vtedy vyvinuli i bankové a platobné spoločnosti, napríklad Mastercard. Firma musela riešiť i masívny únik dát.

Stĺpčekar denníka New York Time Nicholas Kristof sa tejto téme venoval podrobnejšie, výsledkom čoho bol komplexný článok⁵⁹ mapujúci platformu Pornhub. N. Kristof poukazuje na odvrátenú stranu pornografického priemyslu. Len na samotnom Pornhub sú podľa Kristofa mnohé videá zobrazujúce znásilnenia detí či dospelých, videá, ktoré špehujú ľudí v ich súkromí alebo na verejnosti, či videá žien, ktoré sú dusené plastovými vreckami. Aj na takýchto videách stránka zarába pomocou množstva reklám.⁶⁰ Únik dát je problémom aj pre platformu OnlyFans

⁵⁷ GRIFFIN, A.: *OnlyFans Bans Sexually Explicit Videos and Posts*. Released on 20th August 2021. [online]. [2021-11-12]. Dostupné na: <https://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/onlyfans-nsfw-sexually-explicit-videos-b1905564.html?utm_content=Echobox&utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR1jsAXWf3MCKecnCjpWKWBWtdUQoopPG9AbmGVf5L6uChuKt9Tp8hYJwM4#Echobox=1629397936>.

⁵⁸ Pornhub patrí medzi najväčší pornografický videoportál na svete, ktorý podľa Denníka Štandard „mesačne vykazuje až 3,5 miliardy návštev (nie návštevníkov, tých je rádovo menej a opakovane sa vracajú), čo je viac ako stránky Amazon, Yahoo alebo Netflix. Podľa niektorých zdrojov patrí Pornhub do zoznamu 10 najnavštevovanejších internetových stránok sveta.“ Dostupné na: OROLÍN, J.: *Najväčšiu pornostránku vyšetrujú za videá znásilnení maloletých*. Publikované 8. decembra 2020. [online]. [2021-09-06]. Dostupné na: <<https://dennikstandard.sk/10862/najvacsiu-pornostranku-vysetruju-za-vidae-zobrazujuce-znasilnenia-maloletych/>>.

⁵⁹ KRISTOF, N.: *The Children of Pornhub*. Publikované 12. apríla 2020. [online]. [2021-08-13]. Dostupné na: <<https://www.nytimes.com/2020/12/04/opinion/sunday/pornhub-rape-trafficking.html>>.

⁶⁰ „Ak na stránke vyhľadáte heslo „dievčatá pod 18 (girls under 18 – bez medzery)“ či „14-ročná (14yo)“, nájdete vám viac ako 100-tisíc videí. Aj keď veľa z týchto dievčat nie je skutočne mladších ako 18 rokov, mnohé reálne sú. Stĺpčekar amerického denníka poukazuje na nemalo prípadov, kedy sa na stránke objavili napríklad videá s dievčatami, ktoré zmizli alebo ich uniesli.“

- na rôznych internetových stránkach sa objavili fotky a videá, ktoré boli pôvodne nahrané práve tu – tzv. „porno z odplaty“, teda bez súhlasu účastníkov nahraný pornografický obsah, napr. po rozchode partnerov.⁶¹

Nami skúmané duchovno-materiálne hyperkonzumentstvo v oblasti ľudskej sexuality, ktorého prejavy nedecimujú len morálny étos či celkovú kondíciu súčasnej spoločnosti, sú zároveň dôkazom relativizácie hodnôt, noriem a tabu, detabuizáciou či priam netabuizovateľnosťou intimity a upevnením kultu rozkoše. Hyperkonzum je „spojený s oslobodením „chtivých“ fantázií. Túžby sú spojené s hedonistickými a narcistickými tendenciami súčasnej spoločnosti.“⁶² Známy bonmot Ericha Fromma o tom, že láska je predovšetkým o dávaní, nie o dostávaní, zdá sa poskytuje odpoveď na nárast sebalásky, sebeckta, narcizmu a hedonizmu. Pretože hyperkonzument všetko podriaďuje svojim vlastným potrebám a túžbam. „Ak je láska vo svojej podstate sklonom podporovať objekt lásky (k sebe, k spoločnosti osôb, k myšlienke) v ich boji o naplnení, aby sme im pomohli a dali im požehnanie, potom „milovať“ v skutočnosti znamená opustiť záujem o seba samotného v záujme tohto objektu, z vlastného šťastia učiť púhy odraz, púhy vedľajší účinok šťastia tohto objektu.“⁶³

Diskusia

Naším zámerom nebolo primárne poukazovať na škodlivosť pornografie na deti a mládež, či poukazovať na široké penzum negatívnych aspektov a konzekvencií takýchto explicitných obsahov na sociálnych sieťach, hoci k určitej sumarizácii nevyhnutne smerujeme. Sexuologička Dana Šedivá⁶⁴ ako jedno z najväčších negatív vníma posun hraníc – do párového sexu sa dostávajú deviantné a sadistické praktiky, a najmä možnosť vzniku závislosti od pornografie. Pornografia býva najčastejšie kritizovaná aj za vykorisťujúce vzťahy, diskrimináciu, rasizmus, násilie a rôzne iné formy neetického a nezákonného správania. Pornografiu vníma D. Šedivá aj ako učebnicu sexuálnej výchovy. Systémom sociálneho učenia a napodobňovania tak považujú zobrazené sexuálne správanie za skutočnosť a normu pre budúce (reálne) sexuálne správanie. Radi by sme však upriamili pozornosť na iný aspekt, keďže v rámci nášho výskumného bádania evidujeme, ako málo sa odborníci venujú výskumu toho, ako je pornografia mládežou vnímaná. Automaticky počítajú s tým, že mladí ľudia sú pri konzumácii tohto obsahu celkom pasívni a zraniteľní a nikdy nie skeptickí, kritickí.

„Do akej miery nás ovplyvňuje vizuálny materiál, ktorému sa dobrovoľne vystavujeme? Čo robí pornografia s našou predstavou o intimite, vzťahoch, sexe?“ Tieto otázky kladie lektorka diskusií z neformálneho vzdelávacieho projektu „Tlakový hrniec – rýchle a výživné debaty“ so

⁶¹ OROLÍN, J.: *Čo leží, nebeží? Portál OnlyFans si rozmyslel zákaz pornografického obsahu*. Publikované 26. augusta 2021. [online]. [2021-09-06]. Dostupné na: <<https://dennikstandard.sk/108714/co-lezi-nebezi-portal-onlyfans-si-rozmyslel-zakaz-pornografickeho-obsahu/>>.

⁶² SLUŠNÁ, Z.: Simulkrá v kontexte hyperkonzumu: zvädzanie k zážitku a konzumu ako inovovaná funkcia nových médií a fotografie. In *European Journal of Media, Art & Photography*, 2013, Vol. 1, No. 2, p. 69.

⁶³ BAUMAN, Z.: *Umění života*. Praha : Academia, 2010, s. 50.

⁶⁴ DANÍŠKA, J. (moderátor): *Do križa (Porno – skrytá pandémia)*. [Talk show, Rozhlas a televízia Slovenska]. Odvysielané: 3. marca 2021. Bratislava : Rozhlas a televízia Slovenska, 2021. Dostupné na: <<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/15289/262872>>.

študentmi základných a stredných škôl na Slovensku, Lívia Halmkan.⁶⁵ Od roku 2017 sa so študentmi na hodinách etiky venuje témam ako neplánované tehotenstvo, partnerské vzťahy a pornografia. Uvedené debaty majú za cieľ vyprovokovať mladých ľudí k mysleniu, vyhodnotiť a obhájiť vlastné postoje k predostretým témam. V prvej časti diskusie kladie lektora študentom otázky typu: „Kedy si prišiel prvý krát do kontaktu s pornografiou? Oplyvňuje človeka pornografia, ak ju sleduje? Chceme byť cieľom alebo prostriedkom v kontexte intímneho vzťahu? Čo sa deje v zákulisí porno priemyslu?“

Podľa L. Halmkan pornografia vyhráva, pretože o sexe s deťmi komunikuje skôr a častejšie – inak povedané: ak sú rodičia v téme sexuality ticho, deti nájdu odpovede inde. Na základe výskumu organizácie „Tlakový hrniec – rýchle a výživné debaty“ na základných a stredných školách, sa deti s pornografiou stretávajú priemerne vo veku 9 rokov (či už cielene alebo náhodne). Ako jeden z kľúčových problémov v tejto oblasti hodnotí tabuizovanie témy sexu zo strany rodičov. Výchova detí v sexuálnej oblasti je v tvrdej konkurencii s pornografickými stránkami. „Porno normalizuje predstavu, že sex je cieľ, ktorý môžeme a máme dosiahnuť za cenu čohokoľvek. Rešpekt, ohľad na partnera, exkluzivitu, zdržanlivosť, úctu k sebe (obzvlášť u žien) skutočne v porne nenájdete.“⁶⁶ Bezprostredná prítomnosť techniky a digitálnych médií v každodennej realite sa rozšírila aj na intímnu sféru, kde však nie je úplnou novinkou. Oslobodenie sexuality so sebou prinieslo mnoho zmien, ktoré narušili vytváranie partnerských vzťahov, či jednoznačnosť rozdelenia úloh vo vzťahu a zvýšenie konkurencie vo výbere partnerov do popredia posunulo emocionálnu stránku. Konkurenčný boj, sklamanie, nemožnosť nájsť ideálneho partnera sa stali potencionálnymi faktormi na hľadanie iných ciest k uspokojeniu.

Záver

Konzumný cyklus, v ktorom sa dnešná spoločnosť ocitla, môžeme považovať za výsledok dlhodobej kontroly spoločenského života zo strany nadnárodných korporácií, digitálnych oligarchov a kultúrneho priemyslu. Vytváranie *svetovej kultúry* s globálnymi kultúrnymi procesmi a produktmi stále viac demonštruje dominantný vplyv na jedinca. Človek sa dostáva do takmer bezvýhodiskovej situácie, ktorá ho vo väčšine prípadov núti podľahnúť tomu, čo mu je nanucované. Je zaplavený prúdom podnetov, vplyvov, informácií a lákadiel, často nedokáže už ani rozlíšiť skutočné od neskutočného. J. Baudrillard pomenoval tento stav *hyperrealita*. Predmety a javy, ktoré spotrebúvame akoby stratili svoju skutočnú hodnotu, stali sa iba abstraktnými znakmi, nositeľmi významov. Ich reálna podoba sa postupne vytratila, ostala iba ich imaginárna prítomnosť v hyperrealite. Nazval ich *simulakrá*, a ich fungovanie označil za závislé od stavu nepretržitej simulácie. Nastáva hyperrealita, teda bujnenie simulovaného.⁶⁷ Človek sa tak podľa Baudrillarda dostal do pozície, kedy je jeho postavenie diktované vzťahom

⁶⁵ Tlakový hrniec. Rýchle a výživné debaty na školách. [online]. [2022-01-31]. Dostupné na: <<https://tlakovyhrniec.sk/>>.

⁶⁶ KOHUTIAROVÁ, M.: Lívia Halmkan: Porno vyhráva, pretože o sexe s deťmi komunikuje skôr a častejšie. Publikované 10. septembra 2020. [online]. [2022-01-12]. Dostupné na: <<https://blog.postoj.sk/61114/livia-halmkan-porno-vyhrava-pretoze-o-sexe-s-detmi-komunikuje-skor-a-castejsie>>.

⁶⁷ BAUDRILLARD, J.: *Dokonalý zločin*. Olomouc : Periplum, 2001, s. 162-169.

k týmto významom a určujú jeho spoločenský status.⁶⁸ Kult simulakier neustále zväzda konzumenta ku konzumu. Sme svedkami eticko-hodnotového obratu: orientáciu na túžby, potešenia, pôžitky a zážitky, kedy všetky dimenzie sociálneho a kultúrneho života nadobúdajú formálne aspekty dobrodružstva, podujatia a udalosti a transformujú tak rytmy každodennosti.⁶⁹

Čitateľovi sme ponúkli základné praktické súradnice hyperkonzumnej kultúry v aktuálnom kontexte dominancie sociálnych médií. Je zrejmé, že z vykreslenej situácie hyperkonzumenstva v kontexte mediálneho pretlaku a jeho lákadiel sa nie je možné vymaniť. Z toho dôvodu vidíme ako pragmatické odporúčanie selekciu mediálneho pôsobenia a rozvoj kritického myslenia. Asketickejší prístup k sociálnym médiám a ku konzumovaniu ich obsahu, by bol jedným z ďalších odporúčaní. Závety, ktoré sú vyústením našej štúdie, by sme radi doplnili o niekoľko dôležitých poznámok. Sumár nami identifikovaných problémov na osi hyperkonzumná kultúra – sociálne médiá – „porn culture“ si nenárokuje na kompletnosť, náš výber zohľadňoval najmä relevanciu ich výskytu v praxi a spoločenskovednej teórii. Dovoľujeme si pritom vysloviť optimistickú predikciu, že s pribúdajúcim disfunkciami hyperkonzumnej kultúry budú zároveň pribúdať aj nové alternatívne postoje k nej a nastane určitá renesancia filozoficko-hodnotových platforiem súčasného človeka.

Uvedomujeme si nutnosť širokospektrálnejšieho, analyticko-globálneho prehodnotenia akútneho stavu danej problematiky z komplexnejších perspektív. A to najmä z ohľadom na priemet týchto tém do formálneho mediálneho vzdelávania a mediálnej výchovy. Ak je už ohrození príliš veľa, nemožno ich všetky predvídať, je potrebné obrátiť pozornosť na efektívne nástroje a metódy, ktoré mediálne vzdelávanie ponúka. Nejde v ňom však o ďalšiu mechanizáciu človeka, ďalší krok k zužovaniu jeho myslenia inštrumentálnym smerom (vedieť ovládať komunikačno-informačné technológie), ale prostredníctvom kritickej reflexie motivovať recipienta ku kompetentnej tvorbe mediálnych komunikátov a k produktívnemu využívaniu mediálnej ponuky i médií samotných. Ukazuje sa, že nepomáha, ak sú rodičia a vychovávatelia v tejto téme ticho. Lebo svet a médiá ticho určite nezostanú. Udržať deti a dospievajúcich v bezpečí od nebezpečného on-line obsahu (vrátane pornografie) neznamená snahu zamknúť tieto obsahy do skrine a predstierať, že neexistujú. Správnou reakciou spoločnosti, rodičov a učiteľov musí byť jednoznačne otvorená komunikácia, investícia do sexuálnej a mediálnej výchovy, podporné sociálne programy na búranie stereotypov a predsudkov, vytvoriť priestor pre zvyšovanie kompetencií (najmä mediálnych), ktoré umožňujú deťom a aj dospelým pohybovať sa v súčasnom svete a jeho situáciách.

Štúdia je výstupom grantového projektu:

KEGA 041UKF-4/2021 *Digitálni influencersi – edukačné roviny rozvoja kritického myslenia a angažovanosti generácie Z.*

⁶⁸ Ibid., s. 158.

⁶⁹ SLUŠNÁ, Z. Simulakrá v kontexte hyperkonzumu: zväzkanie k zážitku a konzumu ako inovovaná funkcia nových médií a fotografie. In *European Journal of Media, Art & Photography*, 2013, Vol. 1, No. 2, s. 70-73.

Literatúra a zdroje

- ARCENEUX, M. 2020. *I Don't Want to Die Poor: Essays*. 2013, New York : Atria Books, 256 s. ISBN 978-1-9821-2930-9
- BAGWELL, L. S., BERNHEIM, B. G.: Veblen Effects in a Theory of Conspicuous Consumption. In *The American Economic Review*, 1996, Roč. 86, č. 3. [online]. [2021-11-15]. Dostupné na: <<https://msuweb.montclair.edu/~lebelp/BagwellVeblenEffAER1996.pdf>>.
- BAUDRILLAD, J.: *Dokonalý zločin*. Olomouc : Periplum, 2001.
- BAUMAN, Z.: *Umění života*. Praha: Academia, 2010. ISBN 978-80-200-1869-4.
- D'AVENIA, A.: *Skutočný odpočínok/Spočínutie vo svojom vnútri*. 21. júl 2021. Dostupné na: <https://www.postoj.sk/83373/spocinutie-vo-svojom-vnutri>
- DANIŠKA, J. (moderátor): *Do kríža (Porno – skrytá pandémie)*. [Talk show, Rozhlas a televízia Slovenska]. Odvysielané: 3. marca 2021. Bratislava : Rozhlas a televízia Slovenska, 2021. Dostupné na: <<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/15289/262872>>.
- DREHER, R.: *Benedictova voľba*. Bratislava : Postoj media, 2017. ISBN 978-80-972814-0-3.
- FICHOVÁ, K.: *Masmédiá - ich apercpcia pubescentmi a črty tvorivej osobnosti*. Bratislava : Európska akadémia Manažmentu, Marketingu a Médii, o. z., 2015. ISBN 978-80-8094-213-7.
- GRIFFIN, A.: *OnlyFans Bans Sexually Explicit Videos and Posts*. Released on 20th August 2021. [online]. [2021-11-12]. Dostupné na: <https://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/onlyfans-nsfw-sexually-explicit-videos-b1905564.html?utm_content=Echobox&utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR1jsAXWf3MCKecnCjpWKWBWtduQoopPG9AbmGVf5L6uChuKt9Tp8hYJwM4#Echobox=1629397936>.
- HAMACKOVÁ, O. 2018. Analýza fenoménu pornografia. In: *Prohuman* [online] [cit. 2021-02-06]. ISSN 1338-1415. Dostupné na: <https://www.prohuman.sk/psychologia/analiza-fenomenu-pornografia>.
- HEATHMAN, A. 2020. What is OnlyFans? The NSFW social network shouted out by Beyoncé. In: *The Evening Standard* [online], ©2021 [cit. 2021-02-08]. Dostupné na: <https://www.standard.co.uk/tech/what-is-onlyfans-social-network-beyonce-a4433486.html>.
- JAKUBOVSKÁ, K.: Physicality as a Determiner of the Quality of Communication among Cultures (Interpersonal and Intercultural Perspective). In *SGEM 2016 : Proceedings from 3rd International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts. Anthropology, Archeology, History & Philosophy. Vol. 2 History, Philosophy*. Albena : STEF92 Technology, 2016, p. 773-782.
- JURINA, J.: *Postmodernizmus a jeho civilizačno – kultúrne konzekvencie*. Trnava : Dobrá kniha, 2004, s. 30. ISBN 80-7141-452-2.
- JUVIN, H. – LIPOVETSKY, G.: *Globalizovaný Západ : o planetárni kultúre*, 2012. 978-80-7260-2650.
- KLEIN, Y.: (2020). Parents: Do You Know the Dangers of OnlyFans? In *Evolve treatment centres*. [online]. [2021-08-13]. Dostupné na: [at: https://evolvreatment.com/blog/dangers-onlyfans/](https://evolvreatment.com/blog/dangers-onlyfans/).
- KOETSE, M.: *The 'fake rich' of Shanghai: Peeking inside a wannabe socialite WeChat group*. Publikované 12. októbra. 2020. [online]. [2021-08-13]. Dostupné na:

<https://www.whatsonweibo.com/the-fake-rich-of-shanghai-peeking-inside-a-wannabe-socialite-wechat-group/>

- KOHUTIAROVÁ, M.: *Livia Halmkan: Porno vyhráva, pretože o sexe s deťmi komunikuje skôr a častejšie*. Publikované 10. septembra 2020. [online]. [2022-01-12]. Dostupné na: <<https://blog.postoj.sk/61114/livia-halmkan-porno-vyhrava-pretoze-o-sexe-s-detmi-komunikuje-skor-a-castejsie>>.
- KRISTOF, N.: *The Children of Pornhub*. Publikované 12. apríla 2020. [online]. [2021-08-13]. Dostupné na: <<https://www.nytimes.com/2020/12/04/opinion/sunday/pornhub-rape-trafficking.html>>.
- LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty*. Praha : Prostor, 1998. ISBN 80-726-0085-0. LIPOVETSKY, G. *Paradoxní štěstí: Esej o hyperkonzumní společnosti*, 2006. ISBN 978-80-7260-184-4.
- LIPOVETSKY, G.: *Říše pomíjivosti*. Praha : Prostor, 2002. ISBN 80-726-0063-X.
- MIKULÁŠ, P.: *Celebrity v mediálnej a marketingovej komunikácii*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2020. ISBN 978-80-558-1573-2.
- NEWPORT, C.: *Digitálny minimalizmus*. Bratislava : Lindeni, 2019. ISBN 978-8056-61341-2.
- OROLÍN, J.: *Najväčšiu pornostránku vyšetrujú za videá znásilnení maloletých*. Publikované 8. decembra 2020. [online]. [2021-09-06]. Dostupné na: <<https://dennikstandard.sk/10862/najvacsiu-pornostranku-vysetruju-za-videa-zobrazujuce-znasilnenia-maloletych/>>.
- OROLÍN, J.: *Čo leží, nebeží? Portál OnlyFans si rozmyslel zákaz pornografického obsahu*. Publikované 26. augusta 2021. [online]. [2021-09-06]. Dostupné na: <<https://dennikstandard.sk/108714/co-lezi-nebezi-portal-onlyfans-si-rozmyslel-zakaz-pornografickeho-obsahu/>>.
- SLUŠNÁ, Z. Simulakrá v kontexte hyperkonzumu: zvädzanie k zážitku a konzumu ako inovovaná funkcia nových médií a fotografie. In *European Journal of Media, Art & Photography*, 2013, Vol. 1, No. 2, p. 68-75. ISSN 1339-4940.
- SPÁLOVÁ, L.- MIKULÁŠ, P. – PÚCHOVSKÁ, O.: Attitudes towards Different Influencer Categories – Exploration of Generation Z. In *Communication Today*, 2021, Vol. 12, No.1, p. 44-60. ISSN 1338-130X. Dostupné na: https://communicationtoday.sk/attitudes-towards-different-influencer-categories-exploration-of-generation-z/?fbclid=IwAR3zXUTKD7DCt1nCyEquhz_iANkDLMYK0G9BV3irZ6lTV477DmAF4dCpNaE
- SPÁLOVÁ, L. – HODINKOVÁ, D.: Influencers and civic participation in migration – The reflection in/congruence of the social media and identity of influencer in a social networking sites environment. In: *DotComm*, Vol. 8, No 1, 2020, p. 17-34, ISSN 1339-5181. Dostupné na: https://www.eamm.eu/dot-comm-pdf/2020_01.pdf
- Tlakový hrniec. Rýchle a výživné debaty na školách*. [online]. [2022-01-31]. Dostupné na: <<https://tlakovyhrniec.sk/>>.
- VALKOVÁ, L.: Technológia vo sfére intimity = koniec romantickej lásky? In *Culturologica slovacica*, 2020, Roč. 5, č. 1, s. 128. [online]. [2022-01-02]. Dostupné na: <http://www.culturologicaslovaca.ff.ukf.sk/images/No5/Valkova_Technologie%20intimity.pdf>.

- VLERICK, M., Van HOVE, J.: *Revolutionising Digital Sex Work: An Analysis of the Impact of OnlyFans on Sex Workers*. Ghent : Ghent University, 2021, p. 1-14. [online]. [2022-01-12]. Dostupné na:
<https://www.researchgate.net/publication/353236967_Revolutionising_digital_sex_work_an_analysis_of_the_impact_of_OnlyFans_on_sex_workers>.
- WALKER, M.: *Sex Dolls Show Us What Men Want from Real Women – We Should Pay Attention*. [online]. [2021-10-12]. Dostupné na:
<<https://www.feministcurrent.com/2018/09/08/sex-dolls-extension-men-want-real-women/>>.
- WEINSCHENK, Susan. 2012. *Why We're All Addicted to Texts, Twitter and Google*. In *Psychology Today*. [online]. 2012. [cit. 2014-02-27]. Dostupné na:
<<http://www.psychologytoday.com/blog/brain-wise/201209/why-were-all-addicted-texts-twitter-and-google>>.

Citované internetové stránky:

<https://refresher.sk/tag/onlyfans>

https://twitter.com/search?q=onlyfans&src=typed_query.

https://www.youtube.com/results?search_query=how+to+earn+money+on+onlyfans.

The transformation of sexuality and "porn culture" in the context of hyper-consumer culture (on the example of the social network OnlyFans)

The focus of the study is a social scientific reflection on the phenomenon of pornography with a primary focus on its links to the ways of life in contemporary society under the influence of hyper-consumerism, the sexual revolution, commodification and individualization of sexuality and sexual relations in late modernity. Further, the study conceptualizes the incursion of digital media and the Internet, which have accelerated both the expansion of pornography as well as its laicization and deprofessionalization. Last but not least, the text examines the transformations of sexuality and the norms designed to regulate it, from the perspective of an analysis of the social network with erotic and pornographic content, OnlyFans, as an example of a pars pro toto. Its immense popularity testifies to the relativisation of values, norms and taboos, the detabooisation of intimacy and the consolidation of the cult of pleasure.

Doc. Mgr. Erika Moravčíková, PhD.

Oddelenie kulturológie – ÚMKTKE

FF UKF v Nitre

Hodžova 1

949 01 Nitra

emoravcikova2@ukf.sk